

۱) جایگزینی

یکی از اساسی ترین اصول پیشگیری بوده و منظور عدم استفاده از مواد بیماریزا و جایگزینی آنها با مواد غیر بیماریزا و یا با قدرت بیماریزایی کمتر است که همان خواص صنعتی را دارا باشند.

۲) جداسازی

در این اصل منظور حتی الامکان جدا کردن کارگر از محوطه آلوده محیط کار به عوامل زیان آور و یا رسانیدن تعداد کارگران مجبور به کار در محیطهای آلوده به حداقل است.

۳) محصور کردن

این اصل معمولاً همزمان با استفاده از تکنیکهای مکانیکی و اتوماتیک در صنعت مورد استفاده قرار می گیرد. مانند مخلوط کردن حشره کشها.

۴) تهیه مصنوعی

استفاده از این روش برای جلوگیری از آلودگی محیط کار به آلوده کننده های شیمیایی چون گرد و غبار، بخارات و گازها است که با دور کردن مواد آلوده کننده از نقطه تولید با استفاده از سیستمهای مکنده عملی است.

۵) رعایت اصول بهداشت فردی

رعایت این امر به ویژه در پیشگیری از بیماریها و مسمومیت های ناشی از عواملی که از طریق دستگاه گوارش وارد بدن می گردند دارای اهمیت خاصی می باشد.

۶) آموزش مسائل بهداشتی

به منظور آشنا کردن کارگر با نحوه انجام صحیح کار، خطرات موجود در محیط کار، نحوه استفاده صحیح از وسایل حفاظت فردی، رعایت اصول بهداشت فردی و به طور کلی نحوه پیشگیری از بیماریها و انجام کمکهای اولیه است.

۷) کنترل پزشکی

منظور تشخیص زودرس بیماریهای ناشی از کار و اقدام به درمان و پیشگیری به موقع است. این امر با انجام معاینات اولیه و دوره ای انجام پذیر می باشد.

۸) اندازه گیری عوامل زیان آور محیط کار

فلسفه این کار اندازه گیری و تعیین مقدار عوامل زیان آور محیط کار و مقایسه آن با استانداردهای بین المللی به منظور اطمینان از نحوه کار صحیح دستگاههای کنترل آلودگی محیط کار و اقدام به موقع جهت پیشگیری از اثرات سوء عوامل زیان آوری است که مقدار آنها در محیطهای کار ممکن است به علت نقص در دستگاههای کنترل و یا به علل دیگر بیش از استانداردهای تعیین شده باشد.

۹) وضع قوانین و تدوین آئین نامه ها

این اصل یکی از مهمترین اصول در امر پیشگیری از بیماریهای ناشی از کار بوده و منظور از وضع قوانین و تدوین مقررات و آئین نامه ها به کاربردن و اجرای اصول ذکر شده قبل در امر پیشگیری از بیماریهای شغلی می باشد.

بیماریهای شغلی و اصول پیشگیری از آنها

تهیه و تنظیم

صالح نورمیدری

کارشناس بهداشت مرفه ای

منابع انسانی به عنوان سرمایه های اصلی هر سازمان و جامعه، بنیانگذاران توسعه در ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی می باشند و اولین قدم در برنامه ریزی به سوی توسعه و پیشرفت پایدار، ارتقاء سطح سلامت در جامعه می باشد چرا که سنگ بنای جامعه سالم، انسان سالم است.

گزارشات سازمان های مسئول مبنی بر روند افزایشی حوادث و بیماری های ناشی از کار که به تهدید سلامت کارگران منجر می شود از یک سو و تفکر حفظ سلامت انسان از سوی دیگر، توجه تصمیم گیران سلامت در سطح کلان مدیریتی و همچنین مدیران صنایع مختلف را به پیشگیری از ایجاد حوادث، بیماری ها و مسمومیت های ناشی از شغل معطوف کرده است.

بیماریهای شغلی

بیماریهای شغلی به گروهی از بیماریها اطلاق می شود که به علت کار به وجود آمده و یا به عبارت دیگر منحصراً بیماریهایی هستند که عامل مولد آنها در محیط کار است.

تمامی بیماریهای شغلی برخلاف گروهی از بیماریهای غیرشغلی که هنوز عامل مولد آنها تشخیص داده نشده است دارای علت بخصوصی بوده و به آسانی قابل تشخیص هستند. این گروه از بیماریها کمتر از بیماریهای غیرشغلی دیده شده و با توجه به اینکه زاییده کار آدمی هستند امکان پیشگیری از آنها بسیار بیشتر است.

بهترین روش جهت طبقه بندی بیماریهای شغلی توجه به عامل مولد این بیماریها است، لذا با توجه به این امر این گروه از بیماریها را می توان به ۵ دسته تقسیم کرد:

بیماریهای ناشی از عوامل فیزیکی

از عوامل بوجود آورنده این دسته از بیماریهای شغلی، نور، حرارت، فشار، سروصدا، ارتعاش، الکتروسیسته، اشعه X و مواد رادیواکتیو را می توان ذکر کرد.

بیماریهای ناشی از عوامل مکانیکی

استفاده از ابزار و ادوات دستی در بعضی از اشخاص که عادت به اینکار ندارند و همچنین فشارهای مکرر بر روی مفاصل در اثر نحوه انجام کار و یا حرکات ظریف تکراری سبب بروز ناراحتی هایی می شوند.

بیماریهای ناشی از عوامل بیولوژیکی

اشتغال در بعضی از مشاغل با توجه به شرایط محیط کار و مواد مصرفی یا تولیدی، کارگر را مستقیماً در خطر ابتلا به بیماریهای عفونی خاصی مانند سیاه زخم قرار می دهد.

بیماریهای ناشی از عوامل شیمیایی

عوامل شیمیایی مورد استفاده در صنعت سبب به وجود آمدن اکثر بیماریها و مسمومیت های ناشی از کار می شوند، که با توجه به راه دخول به بدن (گوارشی، پوستی و تنفسی) به دسته های مختلف تقسیم بندی می شوند.

بیماریهای ناشی از عوامل روانی

بیماریهای ناشی از عوامل روانی را می توان به مواردی نظیر روابط نامطلوب کارگر یا کارمند با همکارانش، با رئیس یا کارفرما، عدم رضایت از شغل و بحرانهای عاطفی و روانی اشاره کرد.

شناخت علت بیماری اولین و مهمترین

مرحله در امر پیشگیری از بیماریهای ناشی

از کار بوده و برای تشخیص بیماری

می توان با بررسی علائم کلینیکی و

ارزشیابی هرگونه تغییر در سلامت کارگران

ضمن انجام معاینات دوره ای و یا مراجعه

به درمانگاه و همچنین انجام مطالعات

اپیدمیولوژیکی در گروههای کارگری به

نتایج مشخص نائل شد.

با توجه به اینکه در اکثر بیماریهای ناشی از

کار ضایعات حاصله غیرقابل برگشت بوده

و درمان اساسی برای آنها وجود ندارد. لذا

رعایت اصول پیشگیری دارای اهمیت

خاصی می باشد.